

РІВНІ РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТНОСТІ

У дослідженні розвитку суб'єктної активності дорослих користувачів соціальних мереж ми виходимо з таких положень.

Суб'єкт – особистість (реальна або віртуальна), що проявляє активність під дією інтелекту.

Суб'єктність – динамічна структурна організація суб'єкта, яка підпорядкована певній активності, складається з інтелектуальних можливостей, ментальних моделей, мотивацій та має декілька рівнів: суб'єктність(найвищий), взаємособ'єктність, підсуб'єктність, досуб'єктність та реактивність(найнижчий). Суб'єктність має таку структурну організацію: вмотивованість до саморозвитку, інтелектуальна ініціація та інші метакогніції, самостійність та відповідальність тощо. Мотивація суб'єктності може бути досліджена в рамках певних моделей [2].

Коаліціювання інтелекту, ампліфікація і перетворення ментальних моделей світу посилюють можливості суб'єкта (інтерпретаційні і реінтерпретаційні) і сприяють процесам інтелектуального саморозвитку; при цьому сам суб'єкт формулює для себе задачі, проектує структуру та характеристики свого інтелекту, рефлексує процес інтелектуального саморозвитку. Суб'єкт має власну, специфічну для нього, систему когніцій та метакогніцій, що впливає на ментальні моделі - своєрідний інтерпретаційний фільтр. Переструктурування ментальної моделі світу є провідним критерієм інтелектуального розвитку [1;3;4;5].

Суб'єктна активність – вмотивована діяльність з власних інтересів під дією інтелекту, спрямована на досягнення цілей суб'єкта і розв'язування самостійно поставлених ним задач.

Рівні розвитку суб'єктності на прикладі саморозвитку:

- суб'єктність (найвищий рівень) - цілеспрямований розвиток себе та інших, виходячи з усвідомлених власних інтересів, цілей та завдань;
- взаємособ'єктність - цілеспрямований спільний розвиток, зі спільними інтересами, цілями та завданнями;
- підсуб'єктність - усвідомлений цілеспрямований розвиток під впливом інтересів, цілей та завдань інших суб'єктів;
- досуб'єктність - розвиток під впливом інших без усвідомлення власних інтересів і завдань;
- реактивність (найнижчий рівень) - хаотичний розвиток під впливом середовища та інших суб'єктів.

Список використаних джерел

1. Дистанційне навчання: психологічні засади: монографія / [М.Л. Смульсон, Ю.І. Машбиць, М.І. Жалдак та ін.]; за ред. М.Л. Смульсон. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2012. — 240 с.
2. Мещеряков Д.С. Психологічні підходи до розробки моделі респондента, мотивованого брати участь у дистанційних навчальних курсах [Електронний ресурс] / Д.С. Мещеряков // Інтелектуальний розвиток дорослих у віртуальному освітньому просторі: монографія / М.Л. Смульсон, Ю.М. Лотоцька, М.М. Назар, П.П. Дітюк, І.Г. Коваленко-Кобилянська [та ін.] ; за ред. М.Л. Смульсон. – К.: Педагогічна думка, 2015. – 221с. – Режим доступу: http://lib.iitta.gov.ua/10064/1/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84_%D1%8F%20%D0%A1%D0%BC%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%81%D0%BE%D0%BD%20%D0%9C.%D0%9B.pdf
3. Смульсон М.Л. Інтелект і ментальні моделі світу. // Наукові записки. Серія “Психологія і педагогіка”. Тематичний випуск “Сучасні дослідження когнітивної психології” – Острог: Вид-во Національного університету “Острог”, 2009. – Вип.12. – С. 38 – 49.
4. Смульсон М.Л. Проектування дистанційних середовищ саморозвитку в умовах новітніх комп'ютерних технологій / М.Л. Смульсон // Актуальні проблеми психології. Психологічна теорія і технологія навчання / за ред. С. Д. Максименка, М.Л. Смульсон. - К. : ДП "Інформаційно-аналітичне агентство", 2010. - Т. 8. - Вип. 7. - С. 215-225.
5. Смульсон М.Л. Субъектность в старости как фактор саморазвития / М.Л. Смульсон // Человек, субъект, личность в современной психологии Материалы Международной научной конференции, Посвященной 80-летию А.В. Брушлинского . –М.: Институт психологии РАН 2013, С. 344 –346.